Foreningen af Grundtviske Valg- og Frimenigheder

Bestyrelseskursus, den 7. november 2026

Program

Kl. 10.00	Velkomst og sang
Kl. 10.15	Hvad er en Valg- og Frimenigheder for en størrelse
Kl. 12.15	Frokost
Kl. 13.00	Hvad har man som bestyrelse ansvaret for
Kl. 14.00	Bestyrelsen og det gode samarbejde og den gode kommunikation

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Hvad er de grundtvigske valg- og frimenigheder for en størrelse?

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Vi er jo i samme familie, men underlagt lidt forskellig lovgivning

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

VI CHRISTIAN DEN TIENDE
AF GUDS NAADE KONGE TIL DANMARK,
DE VENDERS OG GOTHERS/HERTUG TIL
SLESVIG/HOLSTEN/STORMARN/DIT
MARSKEN LAUENBORG OG OLDENBORG/
Gjøre vitterligt: Rigsdagen har paa den i den gjennemsete
Grundlov af 5 Juni 1849 §95 foreskrevne Maade to Gange ved
taget og Vi stadfæste nu ved Vort allerhøjeste Samtykke
DANMARKS RIGES
GRUNDLOV.
I
§1 Regeringsformen er indskrænket-monarkisk. Kongemagten er arvelig. Arvefølgen er den i Tronfølgeloven af 31. Juli 1853 Art. I og II fastsatte.
§2 Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening. Den udøvende Magt er hos Kongen. Den dømmende Magt er hos Domstolene.
§3 Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.
II
§4 Kongen kan ikke uden Rigsdagens Samtykke være Regent i andre Lande.
§5 Kongen skal høre til den evangelisk-lutherske Kirke.
§6 Kongen er myndig, naar han har fyldt sit 18de Aar. Det samme gælder om de kongelige Prinser.
§7 Forinden Kongen tiltræder Regeringen, afgiver han skriftlig i Statsraadet den edelige Forsikring ubrødelig at holde Grundloven. Af Forsikringsakten udstedes lydende ligelydende Originaler, af hvilke den ene overgives Rigsdagen for at opbevares i sammes Arkiv, den anden nedlægges i Rigsarkivet. Kan Kongen formedelst Fraværelse eller af andre Grunde ikke umiddelbart ved Tronskiftet aflægge denne Ed, føres Regeringen indtil dette sker af Statsraadet, medmindre anderledes ved Lov bestemmes. Har Kongen allerede som Tronfølger aflagt denne Ed, tiltræder han umiddelbart ved Tronskifte Regeringen.
§8 Bestemmelser angaaende Regeringens Førelse i Tilfælde af Kongens Umyndighed, Sygdom eller Fraværelse fastsættes ved Lov. Er der ved Tronledighed ingen Tronfølger, vælger den forenede Rigsdag (§65) en

§ 4 – Folkekirkens status
Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.

§ 66 – Folkekirkens forfatning
Folkekirkens forfatning ordnes ved lov.

Det er en interessant bestemmelse, fordi man aldrig har fået gennemført en egentlig samlet kirkeforfatning. Folkekirken er derfor fortsat i vid udstrækning reguleret gennem lovgivning vedtaget af Folketinget. Diskussionen om ydre og indre anliggender

§ 67 – Religionsfrihed
Borgerne har ret til at forene sig i samfund for at dyrke Gud på den måde, der stemmer med deres overbevisning .

Denne paragraf er særlig interessant i forhold til frimenighederne. Den giver borgerne ret til at danne religiøse fællesskaber uden for folkekirken.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

VI CHRISTIAN DEN TIENDE
AF GUDS NAADE KONGE TIL DANMARK,
DE VENDERS OG GOTHERS, HERTUG TIL
SLESVIG, HOLSTEN, STORMARN, DITMARSKEN, LAUENBORG OG OLDENBORG,

Gøre vitterligt: Rigsdagen har paa den i den gjennemsete Grundlov af 5 Juni 1849 §95 foreskrevne Maade to Gange vedtaget og Vi stadfæste nu ved Vort allerhøieste Samtykke

DANMARKS RIGES GRUNDLOV.

I

§1 Regeringsformen er indskrænket-monarkisk. Kongemagten er arvelig. Arvefølgen er den i Tronfølgeloven af 31. Juli 1853 Art. I og II fastsatte.

§2 Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening. Den udøvende Magt er hos Kongen. Den dømmende Magt er hos Domstolene.

§3 Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.

II

§4 Kongen kan ikke uden Rigsdagens Samtykke være Regent i andre Lande.

§5 Kongen skal høre til den evangelisk-lutherske Kirke.

§6 Kongen er myndig, naar han har fyldt sit 18de Aar. Det samme gælder om de kongelige Prinser.

§7 Forinden Kongen tiltræder Regeringen, afgiver han skriftlig, i Statsraadet den edelige Forsikring ubrødelig at holde Grundloven. Af Forsikringsakten udstedes tvende ligelydende Originaler, af hvilke den ene overgives Rigsdagen for at opbevares i samme Arkiv, den anden nedlægges i Rigsarkivet. Kan Kongen formedelst Fraværelse eller af andre Grunde ikke umiddelbart ved Tronskiftet aflægge denne Ed, høres Regeringen, indtil dette sker, af Statsraadet, medmindre anderledes ved Lov bestemmes. Har Kongen allerede som Tronfølger aflagt denne Ed, tiltræder han umiddelbart ved Tronskifte Regeringen.

§8 Bestemmelser angaaende Regeringens Førelse i Tilfælde af Kongens Umyndighed, Sygdom eller Fraværelse fastsættes ved Lov. Er der ved Tronledighed ingen Tronfølger, vælger den forenede Rigsdag (§65) en

§ 69 – Andre trossamfund

De fra folkekirken afvigende trossamfunds forhold ordnes nærmere ved lov.

Der er en interessant historisk detalje:

- Grundlovens § 69 har siden 1849 lovet, at forholdene for trossamfund uden for folkekirken skulle ordnes ved lov.
- **Der gik altså 168 år, før dette løfte blev opfyldt.**
- Lovforslaget blev fremsat af kirkeminister Mette Bock i oktober 2017 og trådte i kraft d. 1. januar 2018

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Valgmenigheder
Frimenigheder

Begge sikret i
Grundloven

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Valgmenigheder
Frimenigheder

Begge sikret i Grundloven

Men så skilles vi også af lovgivningen, som den er lige nu.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Valgmenigheder
Frimenigheder

Begge sikret i
Grundloven

Lad os se på valgmenighederne først!

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Danmark fik sin første valgmenighedslov den 15. maj 1868.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Danmark fik sin første valgmenighedslov den 15. maj 1868.

Baggrunden for loven
Loven udsprang især af den såkaldte Ryslingesag på Fyn.

- I 1865 blev den grundtvigske præst Vilhelm Birkedal afskediget fra sit embede i Ryslinge.
- Hans menighed ønskede fortsat at holde gudstjeneste med ham som præst.
- Sagen blev et symbol på Grundtvigs kamp for kirkelig frihed.
- I 1868 blev det muligt at danne valgmenigheder **inden for folkekirkens rammer.**

Ryslinge Valgmenighed blev den første af sin slags.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

En valgmenighed er derfor både underlagt den Folkekirkelig Lovgivning OG - Valgmenighedsloven

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

En valgmenighed er derfor både underlagt den Folkekirkelig Lovgivning OG – Valgmenighedsloven

SÅ!

I en valgmenighed er medlemmerne stadig medlem af Folkekirken

Menighed og præst er under tilsyn af det enkelte stifts biskop og provsten i det provsti valgmenigheden er hjemmehørende.

Men – En valgmenighed skal have egne vedtægter og egen økonomi. Følge de almindelige foreningsmæssige bestemmelser

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

En valgmenighedspræst og en valgmenigheds bestyrelse (ja hele valgmenigheden - generalforsamlingen) skal altså overholde både den Folkekirkelige lovgivning og samtidig også Valgmenighedsloven

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

En valgmenighedspræst og en valgmenigheds bestyrelse (ja hele valgmenigheden) skal altså overholde også den Folkekirkelige lovgivning og samtidig også Valgmenighedsloven

Og - udover det, så også forholde sig i paragraffer i Skattelovgivningen

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

”Dansk Selskab for Kirkeret”

?

Når en valgmenighed også skal overholde den folkekirkelige lovgivning – er det så sådan:

* At en valgmenighed ikke kan opsige en præst uden biskoppen er ind over (ligesom ved ansættelsen) ? – En opsigelse skal altid være sagligt begrundet.

* Har en valgmenighedspræst samme beskyttelse ansættelsesmæssigt som en folkekirkepræst?

* Skal en valgmenigheds økonomi underlægges samme tilsyn, som gælder for frimenighederne?

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Frimenighederne

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Den første grundtvigske frimenighed – Mors i 1883

Selv om Ryslinge-sagen i 1865 var en vigtig begyndelse på den frie menighedsbevægelse, blev den første grundtvigske **frimenighed** i den senere, mere præcise betydning oprettet på Mors i 1883.

Anledningen var en strid om børnealtergang, men bag konflikten lå et bredere ønske om at være fuldstændig fri af folkekirkens myndigheder.

Menigheden ønskede selv at kunne bestemme over gudstjeneste, præst og kirkelige handlinger uden at være underlagt biskoppens tilsyn.
Blev inspiration til andre grundtvigske frimenigheders oprettelse.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

VI CHRISTIAN DEN TIENDE
AF GUDS NAADE KONGE TIL DANMARK,
DE VENDERS OG GOTHERS, HERTUG TIL
SLESVIG, HOLSTEN, STORMARN, DITMARSKEN, LAUENBORG OG OLDENBORG,
Gøre vitterligt: Rigsdagen har paa den i den gjennemsete Grundlov af 5. Juni 1849 §95 foreskrevne Maade to Gange vedtaget og Vi stadfæste nu ved Vort allerhøjeste Samtykke
DANMARKS RIGES GRUNDLOV.
I
§1 Regeringsformen er indskrænket-monarkisk. Kongemagten er arvelig. Arvefølgen er den i Tronfølgeloven af 31. Juli 1853 Art. I og II fastsatte.
§2 Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening. Den udøvende Magt er hos Kongen. Den dømmende Magt er hos Domstolene.
§3 Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.
II
§4 Kongen kan ikke uden Rigsdagens Samtykke være Regent i andre Lande.
§5 Kongen skal høre til den evangelisk-lutherske Kirke.
§6 Kongen er myndig, naar han har fyldt sit 18de Aar. Det samme gælder om de kongelige Prinser.
§7 Forinden Kongen tiltræder Regeringen, aflægger han skriftlig, i Statsraadet den ædelige Forsikring ubrødelig at holde Grundloven. Af Forsikringsakten udstedes tvende ligelydende Originaler, af hvilke den ene overgives Rigsdagen for at opbevares i samme Arkiv, den anden nedlægges i Rigsarkivet. Kan Kongen formedelst Fraværelse eller af andre Grunde ikke umiddelbart ved Tronskiftet aflægge denne Ed, høres Regeringen, indtil dette sker, af Statsraadet, medmindre anderledes ved Lov bestemmes. Har Kongen allerede som Tronfølger aflagt denne Ed, tiltræder han umiddelbart ved Tronskifte Regeringen.
§8 Bestemmelser angaaende Regeringens Førelse i Tilfælde af Kongens Umyndighed, Sygdom eller Fraværelse fastsættes ved Lov. Er der ved Tronledighed ingen Tronfølger, vælger den forenede Rigsdag (§65) en

§ 69 – Andre trossamfund
De fra folkekirken afvigende trossamfunds forhold ordnes nærmere ved lov.

Der er en interessant historisk detalje:

- Grundlovens § 69 har siden 1849 lovet, at forholdene for trossamfund uden for folkekirken skulle ordnes ved lov.
- **Der gik altså 168 år, før dette løfte blev opfyldt.**
- Lovforslaget blev fremsat af kirkeminister Mette Bock i oktober 2017 og trådte i kraft d. 1. januar 2018

Og, hvad indebærer det så, at frimenighederne er under Trossamfundsloven ?

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Medlemmer af en frimenighed er ikke, som i valgmenighederne – medlem af folkekirken.

Det indebærer, at præst og menighed **IKKE** er under den folkekirkelige lovgivning ej heller under tilsyn af provst og biskop.

Den sidste højeste myndighed i en frimenighed er menighedens generalforsamling – ”Det myndige lægfolk” -

Frimenighederne blev underlagt Trossamfundsloven i 2018

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Tidligere departementschef i Kirkeministeriet dr. jur. Preben Espersen giver følgende definition af frimenighedsbegrebet:

»De evangelisk-lutherske frimenigheders særkende er, at de står uden for folkekirken, selvom der **ikke** består noget modsætningsforhold mellem frimenighederne og folkekirken med hensyn til bekendelsesgrundlag og lære.

At frimenighederne står uden for folkekirken, skyldes først og fremmest et ønske hos disse menigheder om at kunne organisere sig under friere former, end det er muligt selv inden for folkekirkens valgmenigheder.

Da der i folkekirken og de evangelisk-lutherske frimenigheder til stadighed har foreligget et gensidigt ønske om at bevare en nær forbindelse, er der i den kirkelige lovgivning gennemført en række bestemmelser, der hjemler frimenighederne og disses præster en særstilling, der ikke er tillagt noget andet trossamfund, der står uden for folkekirken.«
Preben Espersen: *Kirkeret i grundtræk*

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

De evangelisk-lutherske frimenigheder defineres altså ud fra to forhold:

• de står uden for folkekirken (adskiller dem fra sognemenigheder og valgmenigheder)

• de deler bekendelse og lære med folkekirken og har derfor en lovfæstet særstilling i forhold til folkekirken (adskiller dem fra frikirkerne).

Skellet mellem frimenighederne og folkekirken er således ikke teologisk, men organisatorisk.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

De evangelisk-lutherske frimenigheder defineres altså ud fra to forhold:

• de står uden for folkekirken (adskiller dem fra sognemenigheder og valgmenigheder)

• de deler bekendelse og lære med folkekirken og har derfor en lovfæstet særstilling i forhold til folkekirken (adskiller dem fra frikirkerne).

Skellet mellem frimenighederne og folkekirken er således ikke teologisk, men organisatorisk.

Hver menighed sin egen historiske baggrund

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Frimenighederne skal søge om godkendelse til at blive en anerkendt trossamfund.
(Det er alle de grundtvigske frimenigheder)

Når denne godkendelse er i orden, så er frimenighederne forpligtet på at følge lovgivningen i Trossamfundsloven af 2018.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

De konkrete krav til anerkendte frimenigheder
Her er de vigtigste forpligtelser:

Område	Hvad kræves?
Vedtægter	Vedtægterne skal indsendes til Trossamfundsregistret.
Trosgrundlag	Der skal indsendes en beskrivelse af trosgrundlaget.
Ritualer	De centrale kirkelige ritualer skal beskrives.
Medlemstal	Det årlige antal myndige medlemmer skal indberettes.
Årsregnskab	Der skal indsendes årsregnskab efter mindst regnskabsklasse A.
Donationer	Samlede donationer og større donationer skal oplyses.

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Derudover gælder følgende:

Medlemstal:
Et selvstændigt trossamfund skal som udgangspunkt have mindst 50 myndige medlemmer for at blive anerkendt. En menighed under et allerede anerkendt trossamfund har ikke et tilsvarende minimumskrav.

Donationer:
Donationer over 20.000 kr. fra samme donator skal oplyses med beløb og relevante donoroplysninger. For enkeltpersoner og enkeltmandsfirmaer registreres donoren som anonym.

Ændringer:
Hvis menigheden ændrer sine vedtægter eller foretager væsentlige ændringer i trosgrundlag og centrale ritualer, skal det indberettes

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Hvis en frimenighed ønsker at kunne foretage vielser med borgerlig gyldighed, skal den søge om vielsesbemyndigelse.

En frimenighedspræst har ikke adgang til CPR-register og kan ikke selv udstede en gyldig vielsesattest. Det ordner borgmesteren ☺

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Bør de evangelisk-lutherske frimenigheder ikke have en særstatus i Trossamfundsloven ?

JO! – Og det arbejder vi på sammen med Indre Mission -

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Sammen med Indre Mission er vi ved at kortlægge div. regulativer, lovgivning,osv som netop tilgodeser de evangelisk-lutherske frimenigheder.

F.eks.:

Ret til brug af kirke

Præstens ret til brug af præstekjole

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Her arbejder vi med to spor

Biskopperne
Oplysning - og afklaring

Folketingets kirkeudvalg
Kirkeministeren
Embedsmænd

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Valgmenigheder

Frimenigheder

Samme familie
men forskellig
lovgivning

Dog har vi lovgivningen i Skatteloven til fælles

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

Lige til sidst.....

Hvordan ser det ud med valg- og frimenighederne i det danske kirkelandskab lige pt ?

FORENINGEN AF
GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

8 grundtvigske frimenigheder
27 grundtvigske valgmenigheder

66 ”missionske” frimenigheder
(Dansk Oase, Evangelisk Luthersk Netværk,
Lutherske mission + et par ”andre”)
X antal ”karismatiske” valgmenigheder
f.eks Kolding Valgmenighed

Hvad er bestyrelsens ansvar og arbejdsopgaver?

- 10 minutters drøftelse ved bordene
- Hvor mange af bestyrelsens ansvarsområder og arbejdsopgaver kan I komme i tanke om?
- Hvad er det vigtigste?

Hold øje med jeres noter

- Ikke opfølgning i plenum
- Kryds af på listen i løbet af mit oplæg – kom vi omkring det hele
- Vi slutter af med at høre om der er ansvar og opgaver på jeres blok, som vi ikke har været omkring

Dispotion

- 1. Overordnet snak om bestyrelsens ansvar og arbejdsopgaver
- 2. Berøring af nogle af de administrative regler, som det bestyrelsens ansvar overholdes

En enhed med personligt ansvar

- Bestyrelsen er et kollektiv
- Bestyrelsen er som enhed den øverste ledelse
- Formand næstformand eller kasserer har ikke et særligt eller større ansvar
- Alle bestyrelsesmedlemmer har lige stort ansvar for at al lovgivning bliver overholdt og at menigheden drives økonomisk ansvarligt
- Pligt til at føre tilsyn med menighedens virke
- Pligt at skaffe sig de oplysningerne der er nødvendige
- Ansvaret er personligt
- Muligt at ifalde personligt erstatningsansvar

Hvad er bestyrelsen ansvar og arbejdsopgaver

- Den øverste ledelse i menigheden
- Langsigtede strategiske planlægning
- Overholdelse af lovgivningen
- Økonomiske ansvar
- Demokratiske ansvar

Det demokratiske ansvar

- Medlemsvalgt bestyrelsesmedlem – en tillidssag
- Det "interne ansvar"
- Menighedens vedtægter
- Bestyrelsens forretningsorden
- Bestyrelsens årshjul
- Utilfredshed med bestyrelsen?
- Brug generalforsamlingen
- Mistillid → vælge nogle andre

Hvad er bestyrelsen ansvar og arbejdsopgaver

- Ansættelse og afskedigelse af personale
- Ansvaret for medarbejdernes ansættelsesvilkår
- Daglig ledelse af præsten (og måske øvrige medarbejdere)
- Ansvaret for et godt arbejdsmiljø, trivsel blandt medarbejderne
- Ansvaret for menighedens ejendomme
- Ansvaret for menighedens kirkegård
- Ansvaret for menighedens aktiviteter og gudstjenestens liturgi (sammen med præsten)

Ansvarlig administration i overensstemmelse med alle regler

- Ukendskab til loven diskulperer ikke!
- Berøre forskellige regler og emner, som bestyrelsen er ansvarlig for overholdes
- Der er mange flere regler at overholde, end dem vi kommer omkring i dag
- Vi skal ikke i dybden med reglerne i dag
- Emnerne er opmærksomhedspunkter, som I tager med hjem og om nødvendigt dykker ned i og følger op på

Forsikringer

- Har menigheden alle nødvendige forsikringer?
- Udover arbejdsskadeforsikring, erhvervsansvar, ejendomme, løsøre, biler, trailer, selvkørende maskiner, så husk også:
- Ledelsesansvarsforsikring
- Netbank forsikring
- Rejseforsikring

Gruppelivsaftale med Forenede Gruppeliv

- Folkekirkens personale – overenskomstmæssige gruppelivsordninger
- Vi har ikke samme mulighed
- Foreningen har lavet aftale med Forenede Gruppeliv
- Attraktiv gruppelivsaftale til vores medlemsmenigheder
- Præmie (2026) er 248 pr. måned pr. medarbejder
- Dødsfaldsdækning, børnesum, kritisk sygdom (også børn)
- Gælder indtil medarbejderen fylder 70 år
- Alle medarbejdere skal tilmeldes
- Undtagelse – medarbejdere fra 70 år og op, medarbejdere hvor ikke primær ansættelse og arbejder mindre end 10 timer pr. måned.
- Opstartsgebyr til foreningen kr. 750
- Se hjemmesiden https://friegrundtvigske.dk/gruppeliv.html

Helbredssikring PFA
Præster som er medlem af Præsteforeningen.

- Ny mulighed pr. 1. april 2025
- Alle medlemmer af præsteforeningen.
- Forskellige behandlinger (fysioterapeut, kiropraktor m.fl.)
- Psykolog
- Online konsultation via Online Læge m.fl.
- Bed præsten kontakte PFA tlf. 70 80 88 70
- Se præsteforeningens hjemmeside: https://praesteforening.dk/pfa-helbredssikring/

Tjenestebolig

- Risiko for skattesmæk til præsten, hvis reglerne ikke overholdes
- Boligbidraget fastsættes ved vurdering
- Repræsentant fra ministeriet og sagkyndig udpeget af Stiftet
- Lejeniveau for tilsvarende bolig på det private boligmarked det pågældende sted
- Fradrag pga. pligten til at bebo og fraflytte ved fratrædelse
- Nyvurdering hvert 5. år og hvis der udføres væsentlige forbedringer af boligen
- Skal betale andel af el, vand og varme
- Boligbidraget reguleres hvert år i august – cirkulære om regulering af bogligbidrag i marts
- Meddele præsten om regulering med 3 måneders marts (senest i april)
- Cirkulære om tjenestebolig:
- https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2025/10203

GDPR - Persondataforordningen

- Fast årligt punkt på bestyrelsesmødet – ajourføring af privatlivspolitikker mv.
- Er nyeste udgave af "Ekstern privatlivspolitik" på vores hjemmeside.
- Henvisning til privatlivspolitikken på vores indmeldelsesblanket.

GDPR - Persondataforordningen

- Nye medarbejdere – husker vi at give "Oplysninger om behandling af dine persondata"
- Nye medarbejdere og nye bestyrelsesmedlemmer – husker vi "Tavsheds- og samtykkeerklæring"
- Nye medarbejdere og nye bestyrelsesmedlemmer – husker vi gennemgang af "Intern privatlivspolitik"

GDPR - Persondataforordningen

- Konfirmander – husker vi samtykke til offentliggørelse af navn mv. og samtykke til foto- og videooptagelse.
- Sender og modtager vi mails sikkert – når vi skal det
- Velkommen til at bruge foreningens skabeloner:
- https://friegrundtvigske.dk/persondataforordningen.html

Persondataforordningen
Hvornår skal vi sende/modtage mail sikkert?

- Sikker mail = Signeret og krypteret eller blot krypteret mail.
- Særlige personfølsomme oplysninger skal sendes/modtages sikkert.
- Selve medlemskabet af menigheden er en særlig personfølsom oplysning.
- CPR.nr. skal altid sendes sikkert.

Persondataforordningen
Hvornår skal vi sende/modtage mail sikkert?

- Sondring:
- Mails vedrørende menighedens almindelige liv og hverdag – ok sende på almindelig mail.
- Mails vedrørende menighedens religiøse liv på den anden side – skal sendes sikkert.
- Religiøst liv – F.eks. mails vedr. ind- og udmeldelser, dåb, vielser, begravelser/ bisættelser.

Driftstilskud

- Driftspulje til landsdækkende almennyttige organisationer
- Søges hos Slots- og Kulturstyrelsen - tilskudsportal
- Menigheden skal være godkendt til at modtage gaver efter LL§ 8A og løbende modtage gave efter LL § 8A
- Ansvarlig økonomisk drift at søge.
- Husk afrapportering for tilskuddet
- Læs mere her: https://slks.dk/omraader/folkeoplysning/tilskud-til-almennyttige-formaal/pulje-til-landdaekkende-almennyttige-organisationer/

Den statslige fleksjobordning - dækker halvdelen af udgiften til fleksjobansatte

- Modtager menigheden driftstilskud fra puljen til landsdækkende almennyttige organisationer, så bliver menigheden omfattet af Den statslige Fleksjobordning
- Medfører, at menigheden kan søge om at modtage refusion på 50% af udgiften til menighedens fleksjobansatte.
- Hvis menigheden har mindre end 5 årsværk ansat, så koster det ikke noget at være med i ordningen.
- Indberetning og udbetaling kvartalsvis.
- https://statens-adm.dk/fleks-og-barsel/den-statslige-fleksjobordning/

Momskompensationsordning

- Menigheder godkendt efter Ligningslovens § 8A eller § 12, stk. 3, kan ansøge om tilskud der giver kompensation for (dele af) udgiften til købsmoms
- Pulje på Finansloven – ej fuld kompensation da ansøgninger overstiger puljens størrelse (2024 – 28%).
- Digitalansøgning med revisorerklæring
- Ansvarlig økonomisk drift at søge.
- Ansøgningsfrist 1. juli
- Afgørelse i november, udbetaling i december
- https://skat.dk/erhverv/moms/andre-momsemner/momskompensation-saadan-soeger-du

Medlemmernes indbetalinger til menigheden – Skattefradrag?

- **Medlemskontingent – ikke fradragsberettiget**
- Ikke frivilligt → giver ret til modydelser
- **Fradragsberettigede gaver:**
- Almindelige gaver – Ligningslovens § 8a – frivilligt at give
- Løbende ydelser – Ligningslovens § 12, stk. 3 – frivilligt at indgå (ikke frivillig at overholde)

Medlemskontingent

- Ikke frivilligt at betale medlemskontingent
- Betaling medfører medlemsrettigheder
- Ikke fradragsberettiget
- Praksis (2022) kr. 80 pr. år accepteret af Skat
- I orden med gratis medlemskab for nogle aldersgrupper, f.eks. Børn
- Behøver ikke være samme pris for alle
- OBS! Kontingentet må ikke være højere for medlemmer, som ikke ønsker at indgå forpligtigelseserklæring eller ikke ønsker at betale gavebidrag

Almindelige gaver – LL § 8A

- Udslag af gavmildhed / frivillig handling
- Ingen skriftlig aftale
- Ikke ret til modydelser
- Maksimalt fradrag for 20.000 (2026) (Alle gaver/velgørenhed – ikke kun til menigheden)

Forpligtigelseserklæringer
Løbende ydelser LL § 12, stk. 3

- Skriftlig aftale – frivillig at indgå – uden krav om modydelser.
- Når indgået – ikke frivillig at overholde
- Ophører ved udløb (f.eks. år 11 – når "mindst 10 år) og kan ophøre ved udmeldelse.
- Betales efter ophør → § 8A gaver
- Ugyldig eller ophørt aftale → § 8A gaver
- Gyldig aftale, men manglende autorisation (når procentsats af indkomst) → INTET fradrag

Korrekt kommunikation

- Det må ikke fremstå som en pligt at indgå en forpligtigelseserklæring / give gaver.
- Vi må forvente….
- Vi må opfordre til….
- Vi må gøre opmærksom på, at det er en forudsætning for menighedens virke, at vi modtager bidrag og gaver fra medlemmerne udover betaling af medlemskontingent.

Korrekt administration

- Styr på alle medlemmernes aftaler
- Korrekt indberetning til skattefradrag og gaveskema
- Hvordan må vi rykke for betaling?
- Hvad kan/skal tvangsinddrives?
- Læse mere på vores hjemmeside:
- https://friegrundtvigske.dk/betaling-til-menigheden.html

Indberetning af gaver/bidrag efter Ligningsloven og indberetning af gaveskema

- Opdeling:
  - Gavebeløb efter Ligningslovens § 8A
  - Bidrag efter Ligningslovens § 12, stk. 3 (forpligtigelseserklæring)
- Indberetning modtagne gaver/bidrag
- Indberetningsfrist 20. januar året efter modtagelsen
- Gaveskema religiøse samfund mv.
- Frist for indberetning – 31. maj efterfølgende år
- Manglende indberetning – risiko for at miste godkendelse til at modtage gaver og bidrag med fradragsret efter Ligningsloven

Frimenighed - Trossamfundsregistret

- **Trossamfundsloven - Frimenigheder**
- Årlig indberetning til Trossamfundsregistret
- Frist 5 måneder efter regnskabsafslutning
- https://blkm.dk/arbejdsomraader/andre-trossamfund/adgang-til-trossamfundsregistret/indberetning-til-trossamfundsregistret

Der er "flueben" ved alt på jeres liste?

- Ansvar / opgaver vi ikke har været omkring?

Samtale i grupper ved bordene om bestyrelsesdilemmaer

Dilemma 1 – Fornyelse af gudstjenesten

- I har fået ny præst og efter et år har hun flere idéer til forandringer i gudstjenestens forløb.
- Dels foreslår hun der kun skal være altergang 1 gang om måneden og dels vil hun ændre dåbsritualet, så der ikke er tilspørgsel efter hvert led i trosbekendelsen, som ritualbogen beskriver det, men kun en enkelt tilspørgsel efter trosbekendelsen har lydt (med ordene: vil du døbes på den tro vi her sammen har bekendt)
- Som bestyrelse er I forpligtede på overfor menigheden at den gudstjeneste der er i jeres menighed, er den gudstjeneste menigheden ønsker. Samtidig vil i også gerne lytte til præstens nye idéer. Hvordan vil i sikre et godt samarbejde om fornyelsen af gudstjenesten?

Dilemma 2 – Samarbejdsvanskeligheder med præsten

- Over en længere tid har i som bestyrelse har haft samarbejdsvanskeligheder med præsten. Samtidig er medlemstallet faldet. Præsten synes imidlertid ikke det er dennes problem, ”Det må være bestyrelsen og menighedens opgave at lave menighedsudvikling” er kommentaren. Selvom i gentagne gange opfordrer til at præsten inviterer nye målgrupper ind til gudstjeneste: babysalmesang, børnegudstjenester, skolearrangementer osv – svarer denne, at menigheden må vokse nedefra. Præsten er ansat til at tage sig af højmessen, andre tjenstlige handlinger samt konfirmandundervisning.

- Hvad gør I som bestyrelse?

Dilemma 3 – Vedtægtsændringer

- Menighedens vedtægter trænger til en gennemskrivning. I har opdaget, at der flere uklare formuleringer. F.eks er
- vedtægternes opløsningsbestemmelse overholder ikke reglerne for, at menigheden kan fastholde sin godkendelse til at modtage gaver og bidrag, som er fradragsberettigede efter ligningsloven.
- vedtægterne tager ikke stilling til hvad der skal ske, hvis medlemmer af bestyrelsen forlader deres post i utide.
- vedtægterne har ikke taget stilling til hvad der skal til for at bestyrelsen er beslutningsdygtig
- vedtægterne har ikke taget stilling til, hvem der kan tegne menigheden. Altså hvem der lovligt kan underskrive aftaler på vegne menigheden.
- Hvordan vil I forberede en proces for vedtægtsændringer, så der bliver en balance mellem, hvad I som bestyrelse på baggrund af de daglige erfaringer ser som fornuftige ændringer, men også så resten af menigheden har en fornemmelse af at blive hørt.

Dilemma 4 – Ansættelse af ny præst

- I skal som menighed ansætte ny præst. Hvordan vil i forberede processen og sikre menigheden står bag valget?
- Hvordan sikrer i at det formelle er på plads: Kontrakt, pension, boligforhold mm. Hvor kan i søge råd og vejledning?

KOM GODT HJEM